

Nr 577.

Av herr **Ståhl**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 312, med förslag till lag om allmän sjukförsäkring, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 312 till årets riksdag föreslås införande av obligatorisk sjukförsäkring från och med den 1 juli 1950. I samband därmed föreslås jämväl införande av sjukvårdsförsäkring, innefattande såväl läkararvode som ersättning till sjukvårdsinrättning samt fri medicin, allt enligt i propositionen närmare angivna grunder. Till detta komplex av förslag kan jag i princip anmäla anslutning. Inte heller ur praktisk synpunkt finns anledning till avvikande mening, eftersom i samtliga dessa avseenden alla medborgare äro underställda samma villkor, oberoende av bostadsort eller hemvist.

Beträffande de fria sjukresorna finns emellertid fog för den meningen, att dessas realiserande är angeläget med det allra snaraste. Det är ett uppenbart och känt förhållande, att kostnaderna för sjukresor, både den sjukas till läkare eller sjukvårdsanstalt och läkarens till den sjuke, särskilt tungt drabba avlägset boende personer. Det råder därutinnan en slående skillnad mellan befolkningen i å ena sidan tätorter med läkare och å den andra avlägset liggande bygder. Ett besök hos läkare medför för en avlägset boende jordbrukar- eller skogsarbetarfamilj helt andra kostnader än för de mer centralt bosatta. Det är inte överord, att denna skillnad inte bara framstår som utan även i verkligheten är en kännbar orättvisa. Detta har också av myndigheter erkänts och beaktats. För att eliminera de hårdaste verkningarna härav har som bekant öppnats möjlighet för ekonomiskt svagare befolkningsgrupper att efter behovsprövning erhålla statsbidrag för resekostnaderna vid läkares besök hos den sjuke. Denna behovsprövning har emellertid både i länsstyrelserna och hos de lokala myndigheterna visat sig medföra svårigheter och, i många fall, orättvisor vid tilldelningen. Även flera av landstingen ha sökt införa lättnader för de avlägset boende genom bidrag till ambulanskostnader. Följden av särskilt den förra hjälpåtgärden har emellertid i en del fall blivit, att avlägset boende sjuka hellre kallat läkare till hemmet än själva begivit sig till läkare. Enda sättet att åvägabrunga full rättvisa och slippa den svåra behovsprövningen synes vara att, såsom föreslagits i propositionen, införa principiellt fria resor såväl för läkare som för de sjuka.

Synnerligen önskvärt hade sålunda varit, att redan den 1 juli 1947 de fria sjukresorna i enlighet med §§ 17 och 18 i lagförslaget kunnat genomföras utan inskränkning. Ett närmare övervägande synes emellertid ge vid handen, att

en så långtgående reform, hur önskvärd den än hade varit, icke låter sig utan de största svårigheter realiseras. Härtill bidrar bland annat den omständigheten, att i lagförslaget förutsedda avgifter helt eller delvis icke från nämnda tidpunkt kunna införas. Om man däremot inskränker de fria resorna till att gälla medlemmar av sjukkasse, synas svårigheter av här antydd art icke behöva inställa sig. Beträffande sjukkasemedlemmar finns emellertid redan nu den förmånen införd, att kostnader för resa till sjukvårdsanstalt i princip ersättes. Det överhängande behovet gäller därför bidrag till resa för besök hos läkare. Eftersom antalet sjukkasemedlemmar den 31 december 1947 beräknas uppgå till omkring 2 733 000 och antalet barn till 40 procent härav, d. v. s. i runt tal halva vår befolkning, är det uppenbart, att redan en reform, som tillförsäkrar sjukkassornas medlemmar fria resor till och från läkare, skulle bli av allra största betydelse. Detta gäller icke minst den avlägset boende befolkningen, eftersom landsbygdens sjukkassor på senare år kunnat notera en starkt stigande anslutning. Det är med hänsyn härtill, som redan en reform av här antydd omfattning skulle eliminera icke alla men några av de värsta svårigheterna för de avlägset boende.

Vad slutligen beträffar kostnaderna för fria resor av här angivet slag har en verkställd omräkning gett vid handen, att de totala kostnaderna för statsverket komma att stanna vid omkring 500 000 kronor.

Med stöd av det anförda får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta,

att statsbidrag till resor till och från läkare i enlighet med i kungl. propositionen nr 312 uppdragna riktlinjer måtte utbetalas till sjukkassorna från och med den 1 juli 1947;

att den tekniska utformningen av ett beslut om obligatoriskt bidrag till sjukkassorna av här angivet slag, innefattande ändring dels av sjukkasseförordningen, dels av kungörelsen om statsbidrag åt sjukkassor, måtte uppdragas åt Kungl. Maj:t; samt

att för här angivet ändamål anvisas ett förslagsanslag å 500 000 kr.

Stockholm den 30 oktober. 1946.

Manne Ståhl.